

Sotsiaalkaitseministri määruse „Sotsiaalkaitseministri määruste muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Sotsiaalkaitseministri määruste muutmise vajadus tuleneb 1. jaanuaril 2025. a jõustuvatest sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustest, millega kehtestatakse päeva- ja nädalahoiuteenuse regulatsioon ning Riigikogus vastu võetud seadusemuudatustest, millega muudetakse ööpäevaringse erihoooldusteenuse osutamise käigus osutatava iseseisva õendusabi korraldust ja rahastamist.

Määrusesse nr 65 „Erihoolekandeteenuste rahastamine“ lisatakse päeva- ja nädalahoiuteenuse maksumus, maksimaalse maksumuse hulgas kaetavate kulude koostisosad ja kulude katmise kord kasutamata päeva- ja nädalahoiuteenuse koha eest ning täpsustatakse, kuidas toimub igapäevaelu toetamise teenuse eest tasumine alates 1. jaanuarist 2025. a. Samuti muudetakse ööpäevaringse erihoooldusteenuse osutamise käigus osutatava iseseisva õendusabiga seotud muudatustest tulenevalt selle teenuse maksimaalse maksumuse hulgas olevate kulude koostisosi.

Määruses nr 38 „Tegevusjuhendaja ettevalmistusnõuded ja nõuded koolitusele“ lisatakse päeva- ja nädalahoiuteenuse nimetus sättesse, kus on kirjeldatud ettevalmistusnõudeid tegevusjuhendajale, kes osutab ööpäevaringset erihoooldusteenust äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikule või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikule.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna nõunik Elen Preimann (e-post: elen.preimann@sm.ee), sama osakonna nõunik Tarmo Kurves (e-post: tarmo.kurves@sm.ee) ja sama osakonna nõunik Liisa Päeske (e-post: liisa.paeske@sm.ee) ning määruse mõjude osa analüüsi ja statistika osakonna juhataja Marion Rummo (e-post: marion.rummo@sm.ee).

Eelnõu ja seletuskirja koostamisel konsulteeriti Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA) teenuste osakonna erihoolekande ja rehabilitatsiooni talituse juhi Lagle Kalbergiga (e-post: lagle.kalberg@sotsiaalkindlustusamet.ee), sama talituse teenuse juhi Maarika Liivamäega (e-post: maarika.liivamae@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja nõuniku Ülle Riisaloga (e-post: ulle.riisalo@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Reet Kodu (e-post: reet.kodu@sm.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (e-post: virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga tehtavad muudatused on seotud sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega (erihoolekandeteenused ja elukoha aadressi muutmise) (RT I, 18.10.2024, 1)¹ ja Riigikogus 20.11.2024 vastu võetud sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadusega (iseseisev õendusabi ööpäevaringse erihoooldusteenuse osutamisel) (496 SE)².

¹ Kättesaadav: [Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus \(erihoolekandeteenused ja elukoha aadressi muutmise\)–Riigi Teataja](#)

² Kättesaadav: [Eelnõu - Riigikogu](#)

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõuga muudetakse järgmisi määruste redaktsioone:

- 1) sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määrus nr 65 „Erihoolekandeteenuste rahastamine“ (RT I, 19.12.2023, 4);
- 2) sotsiaalkaitseministri 26. aprilli 2022. a määrus nr 38 „Tegevusjuhendaja ettevalmistusnõuded ja nõuded koolitusele“ (RT I, 28.04.2022, 18).

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist.

Paragrahviga 1 muudetakse sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määrust nr 65 „Erihoolekandeteenuste rahastamine”.

Paragrahvi 1 punktidega 1 ja 5–10 sätestatakse alates 01.01.2025 SHS-i lisanduva päeva- ja nädalahoiuteenuse rahastamisega seotud muudatused.

Punktiga 1 lisatakse määruse § 1 ja § 1¹ lõikesse 6 viide päeva- ja nädalahoiuteenusele. Määruse §-s 1 on sätestatud määruse reguleerimisala ja seda täiendatakse ka päeva- ja nädalahoiuteenusega. Määruse § 1¹ lõikesse 6, kus on reguleeritud isiku omaosaluse kulude koostisosad, lisatakse viide päeva- ja nädalahoiuteenusele. Päeva- ja nädalahoiuteenus sarnaneb suuresti ööpäevaringse teenusega äärmusliku toetusvajadusega inimestele, mistõttu kattuvad valdavalt ka kulud, mida teenuse maksimaalse maksumuse hulgas kaetakse. Samuti kattuvad teenusesaaja poolt tasutava omaosaluse kulude koostisosad.

Punktiga 5 täiendatakse määruse § 1¹ lõikega 5¹, kus sätestatakse päeva- ja nädalahoiuteenuse puhul maksimaalse maksumuse hulgas kaetavad kulud. Võrreldes kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse maksimaalse maksumuse kulude koostisosadega ei kaeta päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise puhul teenust saavate isikute transpordikulu, mis on seotud tervishoiu-, sotsiaal-, posti-, finants- ja muude teenuste kasutamisega, ega ka teenust saavate isikute riietega seotud kulu. Kuna päeva- ja nädalahoiuteenust on inimesel võimalik kasutada kuni 23 ööpäeva kuus, tehakse tervishoiu- jt teenuste kasutamisega seotud sõidud eeldatavasti neil päevadel, kui inimene teenust ei kasuta või teenuse kasutamise ajal lähedase või eestkostja korraldusel. Riietega seotud kulu ei kaeta teenuse hinna sees, kuna teenuse üks eesmärkidest on võimaldada hoidu suunatud isikul jätkata elamist kodus ja eeldatavasti hangib teenusesaajale sobivad riided temaga koos elav lähedane.

Punktiga 6 täiendatakse määruse § 1¹ lõike 6 punkti 2 viitega eelnõuga lisatavale § 1¹ lõikele 5¹, sest päeva- ja nädalahoiuteenuse maksimaalse maksumusega kaetavate kulude loetelu on esitatud määruse § 1¹ lõike 4 kõrval eraldi lõikes 5¹. Lõikes 6 on sätestatud omaosaluse kulude koostisosad ja selle punktis 2 viidatakse majutamisega seotud kuludele. Lisatavas uues lõikes on välja toodud ka majutusega seotud kulud, mistõttu tuleb punkti 2 viidet täpsustada.

Punktiga 7 lisatakse määrusesse päeva- ja nädalahoiuteenuse hinnad: päeva- ja nädalahoiuteenust saama suunatud isikul on õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 75 eurot ööpäevas kuni 23 ööpäeva eest kalendrikuus. Kui teenust osutatakse vaid päevasel ajal, on isikul õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 60 eurot päevas. Hinnad vastavad 2024. aastal kehtivale diferentseeritud hinnaga igapäeaelu toetamise teenuse hinnale, mida tasutakse juhul, kui teenusesaajal on raske, sügav või muu täpsustatud või täpsustamata intellektipuue ja ta vajab suures mahus hooldust, järelevalvet ja kõrvalabi, st sihtrühm, kellele edaspidi ongi päeva- ja nädalahoiuteenus suunatud.

Punktiga 8 lisatakse päeva- ja nädalahoiuteenus nende teenuste nimekirja, mille puhul juhul, kui isik ei kasuta teenust rohkem kui kaks kuud järjest statsionaarse tervishoiuteenuse saamise tõttu, tasub SKA teenuseosutajale vastava ajavahemiku eest igakuiste arvete ja kirjaliku kinnituse alusel riigi rahastatava osa arvel märgitud ulatuses, kuid kõige rohkem SHS § 79 lõikes 4 sätestatud ulatuses ehk 95% maksimaalsest maksumusest.

Punktiga 9 muudetakse määruse § 2 lõigetes 1^{2–15} sätestatud teenuse (diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenus) puhul kasutamata erihoolekandeteenuse koha kulude eest tasumist. Seni kehtis põhimõte, et SKA võis tasuda § 2 lõigetes 1^{2–15} sätestatud teenuse puhul kasutamata erihoolekandeteenuse koha eest 65% neljast erinevast maksumusest. Hinnad on sätestatud vastavalt kahele sihtrühmale (suures mahus hooldust, järelevalvet ja kõrvalabi vajavad raske, sügava, muu täpsustatud või täpsustamata intellektipuudega täisealised isikud ning suures mahus järelevalvet ja kõrvalabi vajavad mõõduka intellektipuudega täisealised isikud) ja kahele teenuse osutamise laadile (ööpäev läbi või päevasel ajal). Edaspidi võib SKA tasuda päeva- ja nädalahoiuteenuse puhul kasutamata teenusekoha eest 65% ööpäevaringsele teenusele kehtestatud maksumusest.

Samuti laiendatakse seni diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenusele kehtinud põhimõtet, et SKA võib teenuseosutajale tasuda kasutamata erihoolekandeteenuse koha kulud maksimaalselt 65% teenuse maksumusest, ka päeva- ja nädalahoiuteenusele. Tasumine toimub päeva- ja nädalahoiuteenusele kehtestatud ööpäevaringsele teenusele kehtestatud maksimaalsest maksumusest. Päeva- ja nädalahoiuteenuse muudatusega jääb alates 01.01.2025 kehtima seni nelja erineva hinna puhul kaks teenuse hinda – ööpäeva ja päeva hind. Rahalised vahendid teenuse eelarves on ka praegu olemas, kuna teenuse eelarve planeerimisel on aluseks võetud asjaolu, et teenusesaajal on võimalus kasutada teenust maksimaalne päevade arv kuus. SKA on seisukohal, et teenuse eelarve kasutamine on tulevikus efektiivsem ning teenuseosutajale tasutakse senisega võrreldes rohkem teenuse kasutamise kui teenusekoha hoidmise tasu.

Punktiga 10 täiendatakse määrust §-ga 4⁵, milles sätestatakse, et SKA tasub alates 1. jaanuarist 2025. a määruse § 2 lõigetes 1^{2–15} sätestatud ulatuses igapäevaelu toetamise teenuse eest juhul, kui isikule on suunamisotsus väljastatud enne 1. jaanuari 2025. a. Seega ei väljastata alates 1. jaanuarist 2025. a diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse puhul uusi suunamisotsuseid. Täiendus on tehtud õigusselguse eesmärgil, sest määruse § 2 lõigetes 1^{2–15} (diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenus) sätestatud hinnad jäävad esialgu kehtima, sest ka peale 1. jaanuari 2025. a on selle teenuse saajaid – nad on seda saama suunatud enne SHS-i päeva- ja nädalahoiuteenust puudutavate sätete jõustumist. Isikute puhul, kes saavad diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust või on selle järjekorras, toimub üleminek päeva- ja nädalahoiuteenusele, lähtudes SHS § 160 lõigetest 47–49.

Paragrahvi 1 punktidega 2 ja 3 tehakse määruses muudatused, mille tulemusena ei kaeta ööpäevaringse erihooldusteenuse maksimaalse maksumuse hulgas enam teenust saavate isikute personaalsesse raviplaani mittekuuluvate käsimüügiravimite ning meditsiiniseadmete ja -tarvete kulu. Määruse § 1¹ lõike 4 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks, kuid kogukonnas elamise teenuse puhul täiendatakse sama paragrahvi lõikega 4¹ ja selles osas muudatusi ette ei nähta.

Tervisekassa koostatud ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel pakutava iseseisva õendusabiteenuse kirjelduse alusel on välja arvatud teenuse isikupõhine maksumus, mille üheks komponendiks on meditsiinilised tarvikud (korduvkasutusega, ühekordse kasutusega), ravimid ja isikukaitsevahendid. Seega ei ole nende kulude katmine teenuse maksimaalse maksumuse hulgas enam põhjendatud.

Paragrahvi 1 punktiga 4 muudetakse määruse § 1¹ lõiget 5. Ööpäevaringse erihooldusteenuse puhul lisatakse maksimaalse maksumuse hulgas kaetavate kulude hulka isiku personaalsesse raviskeemi kuuluvate ravimite manustamiskordadeks jagamise kulu. Tervisekassa pakutava õendusabi eest makstav tasu seda kulu ei kata. Riigikogus vastu võetud sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (iseseisev õendusabi ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel) (496 SE) menetlemise ajal hinnati ravimite

manustamiskordadeks jaotamise kuluks 6,1 eurot inimese kohta kuus, lähtudes 2024. aasta veebruaris SKA poolt apteegiteenuse pakkujatele saadetud päringu vastustest, mis käsitlesid ravimite personaalse pakendamise teenuse maksumust (vt seaduse eelnõu seletuskirja³ lk 5).

Paragrahviga 2 muudetakse sotsiaalkaitseministri 26. aprilli 2022. a määrust nr 38 „Tegevusjuhendaja ettevalmistusnõuded ja nõuded koolitusele“.

Määruses lisatakse päeva- ja nädalahoiuteenus § 2 lõikesse 4, kus on kirjeldatud ettevalmistusnõudeid tegevusjuhendajale, kes osutab ööpäevaringset erihooldusteenust äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikule või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikule. Nimelt peab ka päeva- ja nädalahoiuteenust osutav tegevusjuhendaja olema kahe aasta jooksul tööle asumisest läbinud kava kohase täienduskoolituse tööks äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikuga või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikuga või omama kutseseaduse alusel antud hooldustöötaja kutset.

Paragrahv 3 sätestab määruse jõustumise 1. jaanuaril 2025. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Muudatuste rakendamisel võib eeldada sotsiaalse, majandusliku ja riigivalitsemist puudutava mõju esinemist. Eelnõu mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk.

4.1. Päeva ja- nädalahoiuteenus

Sotsiaalne mõju

Sihtrühm – erihooldekandeteenuse saajad

Muudatusest mõjutatud sihtrühmaks on kõik erihooldekandeteenuse saajad, kes kasutavad diferentseeritud hinnaga igapäeva- ja nädalahoiuteenust või on selle teenuse järjekorras. SKA andmetel sai 30.09.2024 seisuga diferentseeritud hinnaga igapäeva- ja nädalahoiuteenust 206 inimest ning järjekorras (sealhulgas eelis- ja tavajärjekord) oli 04.11.2024 seisuga 89 inimest. Eesti elanikkonnaga võrreldes on muudatusest mõjutatud sihtrühm väike.

Alates 01.01.2025 kehtib päeva- ja nädalahoiuteenusele maksimaalne maksumus ja omaosaluse maksumus. Päeva- ja nädalahoiuteenust saama suunatud isikul on õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 75 eurot ööpäevas kuni 23 ööpäeva eest kalendrikuus. Kui teenust osutatakse vaid päevasel ajal, on isikul õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 60 eurot päevas. Päeva- ja nädalahoiuteenuse saajal tuleb 2025. aastal tasuda teenuse saamiseks omaosalus majutuse ja toidu eest maksimaalselt 360 eurot kalendrikuus.

Ebasoovitavate mõjude risk kaasneb nende inimeste puhul, kes ei vasta teenuse saamise miinimumnõuetele (kasutasid seni teenust vähem kui kümme päeva) ja peavad leidma teise toetava (nt KOV-i) teenuse. Teenuse leidmine võib olla raskendatud, kuna KOV-ide võimalused pakkuda teenuseid on erinevad. Riski vähendamiseks tuleb uue teenuse leidmisel lähtuda igast inimesest eraldi. SKA hindab iga senise teenusekasutaja toetusvajadust ning sõltuvalt inimese vajadusest saab talle pakkuda riigi rahastatavat igapäeva- ja nädalahoiuteenust, mõnda KOV-i teenust või kombineeritud varianti. Näiteks võib inimene jätkata talle vajalikus väikeses mahus

³ Kättesaadav: [Eelnõu - Riigikogu](#).

teenuse kasutamist sama teenuseosutaja juures kas KOV-i või enda kulul. Ebasoovitavat mõju aitab vähendada ka teenusesaajale võimaldatav kohanemisaeg (kuni kuus kuud alates esmasest suunamisest), mille jooksul ta ei pea teenust kasutama vähemalt kümme päeva kuus. Samuti võib kaasneda ebasoovitav mõju seoses sellega, et päeva- ja nädalahoiuteenuse kasutajal on kohustus tasuda omaosalust (kuni 360 eurot kalendrikuus) ja see võib mõjutada inimeste majanduslikku toimetulekut. Riski vähendamiseks saab päeva- ja nädalahoiuteenuse saaja taotleda SKA-lt puudujääva osa hüvitamist, mida rahastatakse riigieelarvest. Samuti ei tule päeva- ja nädalahoiuteenuse saajal tasuda omaosalust terve kuu eest, vaid vastavalt teenuse kasutamise päevadele. On teada, et ka seni eeldasid diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse osutajad teenusesaajatelt toidu ja majutuse eest tasumist.

Need teenusesaajad, kellele on diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse suunamisotsus väljastatud enne 1. jaanuari 2025, võivad soovi korral saada diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust kuni suunamisotsuse tähtaja lõpuni.

Mõjutatud sihtrühm on väike. Mõju ulatus on keskmine, sest nende teenusesaajate, kes seni kasutasid diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust või on teenuse saamise järjekorras, teenusevajadust tuleb uuesti hinnata. Mõju avaldumise sagedus on keskmine, sest diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust osutatakse regulaarselt. Ebasoovitavate mõjude risk on keskmine. Negatiivse iseloomuga mõju võib kaasneda nende inimeste puhul, kes ei vasta päeva- ja nädalahoiuteenuse saamise nõuetele ning peavad leidma teise toetava teenuse, samuti omaosaluse kulu lisandumisega. Samas on ebasoovitavate mõjude vähendamiseks olemas maandamismeetmed. Kokkuvõttes on tegemist olulise mõjuga erihoolekandeteenuse saajatele.

Mõju majandusele

Sihtrühm – erihoolekandeteenus osutajad

SKA andmetel oli 31.10.2024 seisuga kokku 23 diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse osutajat, kellest kümme osutavad ainult diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust ja ülejäänud 13 osutavad ka igapäevaelu toetamise teenust. Kõikidest Eesti ettevõtetest moodustab sihtrühm väikese osa.

Määrusega lisatakse päeva- ja nädalahoiuteenuse tegevusjuhendajatele samad ettevalmistusnõuded, nagu on tegevusjuhendajatel, kes osutavad ööpäevaringset erihooldusteenust äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikule või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikule. Ka päeva- ja nädalahoiuteenust osutaval tegevusjuhendajal peab olema kahe aasta jooksul tööle asumisest läbitud kavakohane täienduskoolitus tööks äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikuga või ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikuga või ta peab omama kutseseaduse alusel antud hooldustöötaja kutset. SKA andmetel on enamikul tegevusjuhendajatest vastav koolitus läbitud. Seega on mõju tegevusjuhendajatele väike.

Mõjutatud sihtrühm on väike. Mõju ulatus on väike, sest enamikul tegevusjuhendajatest on koolitus juba läbitud, mistõttu kohanemiskulud selle muudatusega eeldatavasti ei kaasne. Mõju avaldumise sagedus on suur, kuivõrd teenust võidakse osutada igapäevaselt. Kokkuvõttes on tegemist väheolulise mõjuga erihoolekandeteenuse osutajatele.

Mõju riigivalitsemisele

Sihtrühm – SKA

Päeva- ja nädalahoiuteenust saama suunatud isikul on õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 75 eurot ööpäevas kuni 23 ööpäeva eest kalendrikuus. Kui teenust osutatakse vaid päevasel ajal, on isikul õigus saada teenust maksimaalse maksumusega 60 eurot päevas. SKA

võib tasuda teenuseosutajale 65% teenusekoha maksumusest ka nende ööpäevade eest, mil teenusesaaja teenust ei kasuta.

Muudatus, mille kohaselt tuleb teenust kasutada minimaalselt kümme päeva kuus, tagab selle, et teenuse osutamise eelarve on mõistlikult kasutatud. Seetõttu vähendab eelnõus välja toodud muudatus ebasoovitavate mõjude riski seeläbi, et erihoolekandeteenuste osutamiseks ette nähtud riigieelarve vahendite kasutus muutub eesmärgipärasemaks ja tagab teenused rohkematele teenusevajajatele.

SKA teenuse konsultantidele tähendab muudatus ajutist töökoormuse suurenemist 2024. aasta lõpus seoses teenusevajaduse ümberhindamisega, diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse lõpetamisega ning päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise otsuste väljastamisega. Teenuse koordinaatoritel kasvab töökoormus ajutiselt seoses praeguste diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenust osutavate asutuste nõustamisega. Lisandub ka ajutine töökoormus tegevuslubade menetlemisega.

Muudatustega seonduvalt SKA eelarvele lisakoormust ei kaasne, eelnõuga tehtavate muudatuste rakendamine jääb kehtiva eelarve piiridesse. Päeva- ja nädalahoiuteenuse hind on arvestatud diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse puhul kehtiva kõrgeima päeva ja ööpäeva maksumuse järgi ühele teenusekohale. Diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse eelarve 2024. aastal on 3 695 600 eurot, sama eelarvega (päeva- ja nädalahoiuteenuse kulude, sh omaosaluse puudujääva osa hüvitamise katmiseks) on arvestatud ka 2025. aastaks.

Seni võis SKA tasuda diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse puhul kasutamata erihoolekandeteenuse koha eest 65% neljast erinevast maksumusest. Hinnad olid sätestatud vastavalt kahele sihtrühmale (suures mahus hooldust, järelevalvet ja kõrvalabi vajavad raske, sügava, muu täpsustatud või täpsustamata intellektipuudega täisealised isikud ning suures mahus järelevalvet ja kõrvalabi vajavad mõõduka intellektipuudega täisealised isikud) ja kahele teenuse osutamise laadile (ööpäev läbi või päevasel ajal). Edaspidi võib SKA tasuda mõlema sihtrühma puhul kasutamata teenusekoha eest 65% ööpäevaringsele teenusele kehtestatud maksumusest. Kuna edaspidi on kasutusel kaks kõrgemat diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse hinda, võib see pisut kulusid seoses kasutamata teenusekoha eest tasumisega suurendada.

Mõjutatud sihtrühm on väike. Mõju ulatus on keskmine, kuna SKA teenuse koordinaatorite töökoormus ajutiselt suureneb. Eelnõuga tehtavate muudatuste rakendamine jääb kehtiva eelarve piiridesse. Mõju avaldumise sagedus on suur, kuivõrd teenuse eest tasutakse regulaarselt. Kokkuvõttes on tegemist SKA jaoks väheolulise mõjuga.

4.2. Ööpäevaringse erihooldusteenuse maksimaalne maksumus

Mõju majandusele

Sihtrühm – erihoolekandeteenuse osutajad

2023. aastal osutas ööpäevaringset erihooldusteenust SKA andmetel 87 struktuuriüksust. SKA tasub erihoolekandeteenuse osutajatele maksimaalse maksumuse sees isiku personaalsesse raviskeemi kuuluvate ravimite manustamiskordadeks jagamise kulu, hoolimata sellest, kas ravimid on teenusesaajale määratud või mitte. Ülejäänud õendusabi osutamisega seotud osa (sh. isikute personaalsesse raviplaani mittekuuluvad käsimüügiravimid, meditsiiniseadmed ja -tarbed) võetakse erihoolekandeteenuse maksimaalsest maksumusest välja ja rahastus toimub Tervisekassa kaudu. Kuna ka varem oli summa SKA eelarves õendusabi rahastamiseks planeeritud, ei mõjuta summa üleviimine Tervisekassa eelarvesse teenuse muude kulude katmist.

Muudatusega kaasneb erihoolekandeteenuse osutajatele ka ülesanne korraldada erihoolekandeteenuse saaja personaalsesse raviskeemi kuuluvate ravimite manustamiskordadeks jagamine. Erihoolekandeteenuse osutaja saab ise otsustada, millisel viisil

ta selle tagab, mistõttu võib töökoormusega seotud mõju avalduda teenuseosutaja põhipersonalile või muudele töötajatele.

Muudatuse mõju ulatus on väike, kuna sihtrühma käitumises ei kaasne olulisi muutusi. Mõjutatud sihtrühma suurus on väike. Mõju avaldumise sagedus on keskmine, kuna teenuseosutajad puutuvad ravimite manustamiskordadeks jagamisega kokku regulaarselt. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on muudatuse majanduslik mõju teenuseosutajatele väheoluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seoses otseselt kulusid ega tulusid ei kaasne. Diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse 2024. aasta eelarve on 3 695 600 eurot, sama eelarvega (päeva- ja nädalahoiuteenuse kulude, sh omaosaluse puudujääva osa hüvitamise katmiseks) on arvestatud ka 2025. aastaks. SKA teenuste konsultandid teevad abi- ja toetusvajaduse ümberhindamisi praeguste diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse saajate seas ning sama teenuse järjekorras olevate isikute seas. Teenuste koordinaatorid teavitavad diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse osutajaid uue teenuse kriteeriumitest ning tegevuslubade menetleja väljastab vastavalt esitatud taotlustele uue teenuse tegevusloa ja teeb muudatused kehtival tegevuslubadel või vormistab diferentseeritud hinnaga igapäevaelu toetamise teenuse tegevusloa tühistamise.

Teiste erihoolekandeteenuste hinnad jäävad 2025. aastal kehtima 2024. aastal kehtinud tasemel. Erihoolekandeteenuse osutamise kuludeks on SKA eelarves perioodil 2025-2028 igaks aastaks riigieelarvelisi vahendeid ette nähtud 50 847 027 eurot. Kehtiv erihoolekande eelarve prognoos on koostatud põhimõttel, et kõik eelarves planeeritud rahastatavad teenusekohad on täidetud 365 päeva aastas, mida tegelikult ei suudeta tagada, kuna vabanenud teenusekoha täitmine võtab teinekord rohkem kui üks kuu aega. Senise kogemuse põhjal tekib küll teenusekohtade vabanemise ja uuesti täitmise vahel paratamatult ajaliselt lühem või pikem vahe (sõltub muuhulgas abivajaja valmisolekust kohe teenust kasutama asuda), mistõttu osa aastaeelarve vahenditest võib jääda kasutamata, kuid saab kanduda järgmisesse aastasse samaks otstarbeks. See võimaldab 2025. aastaks planeeritud eelarve raames rahastada erihoolekandeteenuseid 2024. aastaks planeerituga samas ulatuses, kuigi ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise käigus osutatava öendusteenuse eest maksab edaspidi Tervisekassa ja selle rahastamiseks vähendatakse SKA erihoolekandeteenuste osutamiseks ette nähtud eelarvet 1 198 166 euro ulatuses. SKA seirab pidevalt eelarve kasutamist, mis võimaldab järgnevatel aastatel eelarve potentsiaalse puudujäägi korral reageerida (nt vabanenud kohtade täitmine peatada).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2025. a, sest siis jõustuvad ka juba avaldatud SHS-i muudatused, mis on seotud päeva- ja nädalahoiuteenusega ning selleks ajaks on planeeritud ka Riigikogus vastu võetud sotsiaalahoiuteenuse seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (iseseisev öendusabi ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel) (496 SE) jõustumine.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse andmiseks Tervisekassale, Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidule, Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukojale, Eesti Linnade ja Valdade Liidule, Eesti Puuetega Inimeste Kojale ja õiguskantslerile.